

„CARTEA ÎNTREDESCHISĂ”, UN NOU TIP DE IZOMERIE

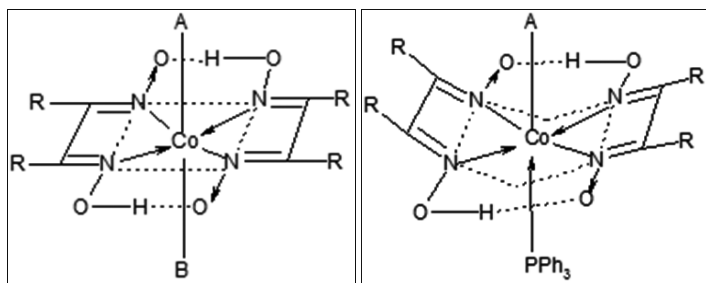
Academicianul Anton Ablov este fondatorul școlii științifice în domeniul compușilor coordinativi care a pus baza dezvoltării chimiei în Republica Moldova. Dioximații metalelor de tranziție au constituit „sufletul” cercetării și au avut un aport considerabil în studiul combinațiilor coordinative, inclusiv al compușilor de cobalt(III), nichel(II), cupru(II) și fier(II) cu α -dioximele.

Cercetările efectuate de către academicianul Antonie Ablov în domeniul dioximaților metalelor de tranziție au alcătuit o pagină aparte în istoria mondială a chimiei coordinative.

Studiul transformărilor chimice ale dinitro-bis-(dimetilgloximat)cobaltatului(III) de hidrogen a scos în evidență structura octaedrică și configurația *trans* a dioximaților cobaltului(III) – o clasă largă de compuși coordinativi, menționând totodată că aceștia reprezintă cele mai simple modele ale compusului natural de importanță primordială – vitamina B₁₂. S-a demonstrat, că dioximații cobaltului pot servi drept modele biologice ce facilitează studiul unor proprietăți ale vitaminelor.

Lui Anton Ablov îi aparține descoperirea fenomenului configurației *trans* în dioximații cobaltului(III), care exprimă capacitatea liganzilor de a exercita o acțiune asupra celor situați în poziție opusă și evidențierea anumitor tipuri de adenzi în ordinea schimbării capacității influenței *trans*, fapt ce a permis realizarea reacțiilor de substituție dirijate în dioximații cobaltului(III).

Noul tip de izomerie la *trans*-dioximații cobaltului(III), a fost numit „Carte întredeschisă”, și se caracterizează prin valori diferite ale unghiului dintre monoanionii α -dioximei, situați în partea ecuatorială a octaedrului.

Aplicațiile practice ale noului tip de izomerie se regăsesc în:

- elaborarea metodelor eficiente de sinteză dirijată a compușilor coordinativi noi ai metalelor de tranziție

ACADEMICIANUL ANTON ABLOV

(n. 16 august 1905, or. Odesa, Ucraina – 18 mai 1978, or. Chișinău)

Chimist, domeniul științific: chimia anorganică, chimia combinațiilor complexe.

Doctor habilitat în științe chimice (1944), profesor universitar (1945). Membru titular al Academiei de Științe a Moldovei (1961).

cu structură moleculară originală și diverse proprietăți valoroase – utili pentru agricultură, industria alimentară, farmaceutică (preparate anti-cancer) și alte domenii ale economiei naționale.

- obținerea complexelor noi cu activitate biologică programată în calitate de stimulatori eficienți ai proceselor vitale la plantele de cultură, micromicete și alge (stimulatori de creștere și dezvoltare, producere a enzimelor, proteinelor, componentelor cu proprietăți antioxidante ș.a.).

Rezultatele cercetărilor în domeniul dioximaților metalelor de tranziție s-au soldat cu publicarea a 198 de lucrări științifice (din totalul de 762), 61 de rapoarte la conferințe (din totalul de 212), realizarea a 4 teze de doctor habilitat și 22 teze de doctor în chimie (din totalul de 75). Numarul impunător de lucrări științifice ale discipolilor academicianului A. Ablov marturisesc despre actualitatea domeniului dioximaților metalelor de tranziție.

Numarul impunător de lucrări științifice ale discipolilor academicianului A. Ablov marturisesc despre actualitatea domeniului dioximaților metalelor de tranziție.